

2.6 แนวทางพัฒนาการเกษตรและชนบท แบบเศรษฐกิจพอเพียง

- **ประยุกต์เกษตรทฤษฎีใหม่อย่างเหมาะสม**
 - **เหมาะสมกับพื้นที่**
 - **ปฏิบัติอย่างเหมาะสมตามเหตุผลในเกษตรทฤษฎีใหม่**

- **แก้ปัญหาความเสี่ยงสำหรับเกษตรกรเชิงพาณิชย์**
 - **ลดความเสี่ยงด้านรายได้ แทนด้านราคา**
 - **ประกันพืชผล**
 - **อุดหนุนรายได้เกษตรกร**

- ตลาดสินค้าเกษตร
 - ตลาดล่วงหน้า
 - ตลาดแข่งขัน
- กระจายความเสี่ยงออกนอกภาคเกษตร
 - อุตสาหกรรมสู่ชนบท
- สินเชื่อชนบท
 - ธกส.
 - ออมสิน

- จัดการน้ำ
 - พัฒนาลุ่มน้ำ
 - ขุดลอกห้วยหนองคลองบึงที่ตื้นเขินและถูกรุกกล้า
- วิจัยพัฒนาเกษตร
 - ปรับปรุงเทคโนโลยีหลังเก็บเกี่ยว
 - ปรับปรุงคุณภาพผลผลิตตามความต้องการของตลาด

- พัฒนากลุ่ม/สหกรณ์ชุมชนชนบท
 - ประสิทธิภาพทางการตลาด
 - ประสิทธิภาพในการใช้สารเคมี

Inflation Targeting

สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง

ความมีเหตุผล

- เป็นระบบที่มีความชัดเจนในวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการ

เงื่อนไขในทางปฏิบัติของ

Inflation Targeting

- ต้องมีความรอบคอบและยืดหยุ่นในการนำมาปฏิบัติ
- ธนาคารกลางมีความเป็นอิสระในการดำเนินการ
- นโยบายการเงินไม่มีพันธะเพื่อจุดประสงค์อื่น
 - ทางด้านนโยบายการคลัง
 - ภาระหนี้จากการช่วยเหลือสถาบันการเงิน
 - มีระบบสถาบันการเงินที่เข้มแข็ง

**การสร้างภูมิคุ้มกันที่มีประสิทธิภาพคงต้องใช้เวลา
ดังนั้นในระยะสั้นอาจต้องมีเครื่องมืออื่นมาเสริม
การคุ้มกัน เช่น เครื่องมือในการบริหารการไหล
เข้า/ออกของเงินทุนถ้ามีความจำเป็น แต่ไม่ควร
มาทดแทนการสร้างภูมิคุ้มกันให้ตัวเอง**

**เนื่องจากความผันผวนมีขนาดใหญ่มาก
ภูมิคุ้มกันภายในประเทศอาจไม่พอเพียง
จึงต้องคำนึงถึงความร่วมมือระดับภูมิภาคด้วย**

- **การแลกเปลี่ยนข้อมูลและระบบเตือนภัย**
- **ความร่วมมือทางด้านนโยบายอัตราแลกเปลี่ยน**
- **การระดมเงินทุนระยะยาวภายในภูมิภาค**

ผู้ร่วมอภิปราย:

ดร. ฉลองภพ สุสังกร์กาญจน์
ประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนา
ประเทศไทย

วิกฤตเศรษฐกิจทำให้ต้องคิดอย่างลึกซึ้งถึงแนวทาง

การพัฒนาประเทศในระยะต่อไป

ให้มีความมั่นคงและยั่งยืนกว่าเดิม

และลดความเสี่ยงที่จะเกิดวิกฤตขึ้นอีก

การประชุมวิชาการประจำปี 2541

จากวิกฤตสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

(From Crisis to Sustainable Development)

- เศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic)
- การพัฒนาสังคม (Social Development)
- ความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness)
- การบริหารจัดการที่ดี (Good Governance)

ยังขาดกรอบความคิดในการรวมเรื่องต่างๆ
เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ

- มีสิ่งที่พึงปรารถนาคือ Sustainable Development (End)
- มีการพูดถึงแนวทางด้านต่างๆ (Means)
- ยังขาดกรอบความคิด หรือปรัชญาที่จะช่วยทำให้แนวทางปฏิบัติด้านต่างๆ สอดคล้องกลมกลืนเสมือนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

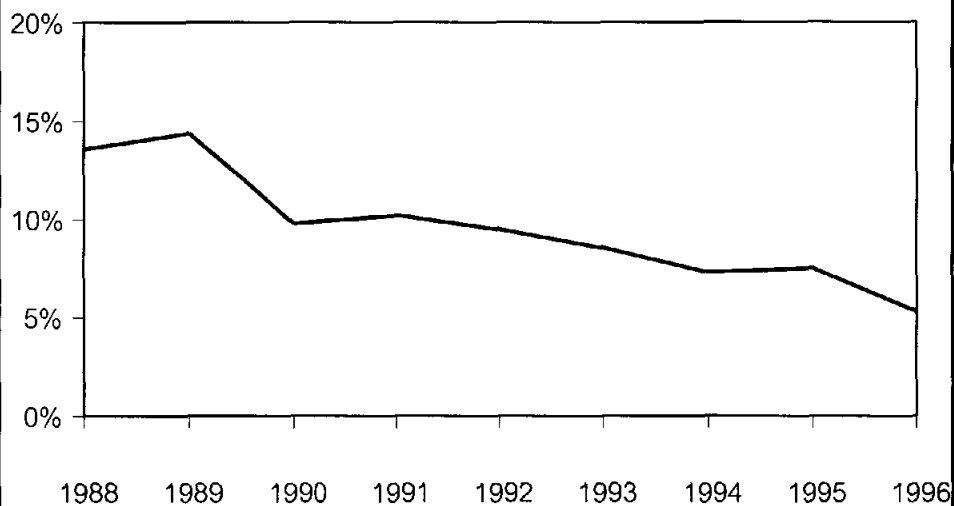
“เศรษฐกิจพอเพียง” น่าจะเป็นปรัชญาที่หลอม

ความคิดทุกอย่างเข้าด้วยกันได้อย่างดี

ความไม่พอเพียงก่อนวิกฤต

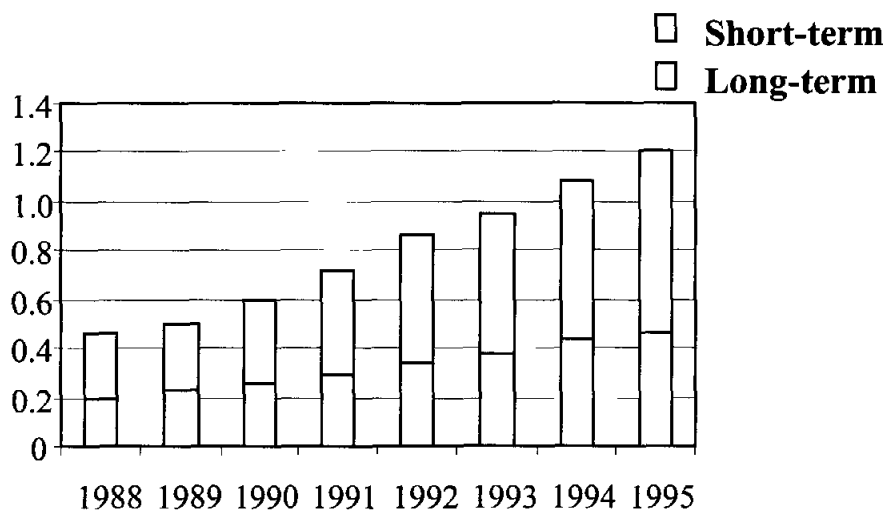
- การบริโภคอย่างไม่พอเพียง
- การลงทุนอย่างไม่พอเพียง
- การก่อก่ออย่างไม่พอเพียง
- การบริหารเศรษฐกิจที่ขาดภูมิคุ้มกันที่ดี
- การขาดความสมดุลในการพัฒนาประเทศ ไม่เป็นไปตามทางสายกลาง
- การแข่งขันกันระหว่างประเทศอย่างไม่พอเพียง

Household Saving Rate

การขยายตัวของประสิทธิภาพการผลิตรวม
(Manufacturing)

Ratio of Foreign Debt to Investment
(Private Sector)

การบริหารเศรษฐกิจที่ขาดภูมิคุ้มกันที่ดี

- ขาดการบริหารความเสี่ยงจากการเปิดเสรีทางการเงินให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ที่พึงได้
- นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนกลับเพิ่มความเสี่ยง
- ระบบและข้อมูลในการเตือนภัยไม่สมบูรณ์
- การบริหารทุนสำรองระหว่างประเทศโดยไม่รอบคอบ

การขาดความสมดุลในการพัฒนาประเทศ

- สาขาการผลิต - พื้นที่ - รายได้
- การศึกษา ปริมาณ คุณภาพ ความรู้ข้อมูล - ความเข้าใจ
ความรู้ - ความเป็นคน
- รัฐ - เอกชน - ประชาชน
- การเมือง - เศรษฐกิจ - สังคม - สิ่งแวดล้อม

การแข่งขันกันระหว่างประเทศ อย่างไม่พอเพียง

- แข่งกันส่งออก
- แข่งกันดึงดูดทุนจากต่างประเทศ แข่งกันส่งเสริมการลงทุน
- แข่งกันเป็นจุดศูนย์กลางทางเศรษฐกิจการเงิน

แนวทางปฏิบัติสู่ความพอเพียงที่เป็นรูปธรรม?

- ทางด้านการบริโภค ค่านิยม - มาตรการ
- ทางด้านการลงทุน ปริมาณ และ ประสิทธิภาพ
- การบริหารหนี้ภาคเอกชนโดยภาครัฐ
- การสร้างภูมิคุ้มกันต่อความผันผวนจากภายนอก
- การเลือกแนวทางการพัฒนาให้เกิดความสมดุล
- การร่วมมือระหว่างประเทศในการแข่งขันอย่างพอประมาณ
- ทุ่ม့แจสู่ความสำเร็จ

ผู้ร่วมอภิปราย:

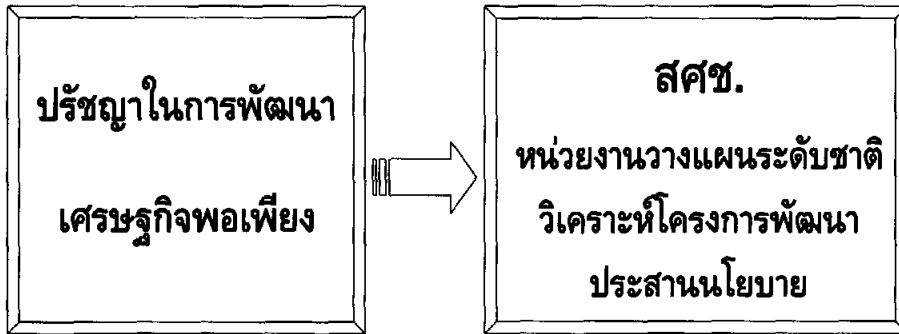
คุณสรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการ

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับภารกิจหน้าที่ของ สคช.

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- ★ วิธีชีวิตทางสายกลาง รวมถึงเศรษฐกิจ ในทุกระดับ
 - ★ พอเพียง : พอประมาณ มีเหตุผล
 - ★ สมดุล : องค์กรรวม มีเสถียรภาพ หลากหลาย ยั่งยืน
 - ★ ภูมิคุ้มกัน : พร้อมรับมือผลกระทบ และ การเปลี่ยนแปลง
- ★ คุณภาพคน
 - ★ พื้นฐานจิตใจ
 - ★ หลักการดำเนินชีวิต
 - ★ ภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิต

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนา

การพัฒนาคน สังคม และเศรษฐกิจที่ผ่านมา
เสียสมดุล

แนวทางปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
จะก่อให้เกิดความสมดุลอย่างไร

ผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมา

การพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-8

(2504 - ปัจจุบัน)

- ไม่สมดุล
- ไม่ยืดหยุ่น
- ปริมาณ (+) แต่คุณภาพ (-)

ผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมา

I การพัฒนาเศรษฐกิจ

- ✎ คนส่วนใหญ่พอมีพอกินแต่การกระจายรายได้ไม่สมดุล
- ✎ โครงสร้างพื้นฐานกระจายทั่วประเทศแต่ยังไม่สมดุลและคุณภาพยังไม่ได้มาตรฐาน
- ✎ ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง

ผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมา

II คุณภาพคนและคุณภาพชีวิต

- ✎ สุขภาพดีขึ้น คนได้รับการศึกษามากขึ้น (เชิงปริมาณ)
- ✎ เชิงคุณภาพเสื่อมลง ไม่กระจายและทั่วถึง
- ✎ จริยธรรมและศีลธรรมในสังคมเสื่อมลง

ผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมา

III ระบบการบริหารจัดการไม่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

- การเมือง
- ราชการ
- ธุรกิจเอกชน
- ชุมชน
- ครอบครัว

ข้อเสนอประเด็นเพื่อระดมความคิดเห็น

๑ แนวทางการพัฒนาบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงควรเป็นอย่างไร

- องค์กรรวม
- สมดุล
- ยั่งยืน
- มีภูมิคุ้มกัน

ข้อเสนอประเด็นเพื่อระดมความคิดเห็น

๒ จุดเด่น จุดด้อย ของประเทศมีอะไรบ้าง

- ☛ ภูมิศาสตร์ที่ตั้ง
- ☛ โครงสร้างพื้นฐาน
- ☛ คุณภาพฝีมือแรงงาน
- ☛ โครงสร้างเศรษฐกิจที่มีความหลากหลาย
- ☛ การบริหารจัดการ
- ☛ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาสังคม

ข้อเสนอประเด็นเพื่อระดมความคิดเห็น

๓ เงื่อนไขภายนอก / ภายในที่สำคัญต่อการพัฒนา
ในระยะต่อไปมีอะไรบ้าง

- ☛ การเปิดเสรีการค้าการลงทุน
- ☛ การมีส่วนร่วมของประชาชน
- ☛ โครงสร้างประชากร
- ☛ ทรัพยากรธรรมชาติ

ข้อเสนอประเด็นเพื่อระดมความคิดเห็น

๔ ด้านไหนบ้างที่พอเพียงแล้ว / ยังไม่เพียงพอ

- ☛ การยกระดับ คุณภาพคน & คุณภาพชีวิต
- ☛ โครงสร้างพื้นฐาน (ด้านกายภาพ / สังคม)
- ☛ การกระจายรายได้

ข้อเสนอประเด็นเพื่อระดมความคิดเห็น

๕ ปัจจัยใดบ้างที่ เสื่อม/สูญ ไปในระหว่างการพัฒนา

- ☛ จริยธรรม
- ☛ ไมตรี เมตตา เอื้ออาทร
- ☛ สภาพแวดล้อมที่น่าอยู่
- ☛ วิถีชีวิตไทย วัฒนธรรม ประเพณี

ข้อเสนอประเด็นเพื่อระดมความคิดเห็น

๖ ทำอย่างไรจึงจะปรับโครงสร้างภาคการผลิตให้สมดุล

- ☛ ควรเลือกทิศทางการปรับโครงสร้างภาคการผลิตหรือไม่ / อย่างไร
- ☛ ควรมีการผลิตที่หลากหลาย แต่ในขณะเดียวกันก็ควรมี Product Champion ด้วยหรือไม่
- ☛ พื้นฐาน S & T ที่มั่นคง เชื่อมโยงกับภาคการผลิตและเป็นของตนเอง
- ☛ การแข่งขันควรอยู่ในระดับพอประมาณหรือไม่ / อย่างไร

ข้อเสนอประเด็นเพื่อระดมความคิดเห็น

๗ ควรบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อไปสู่ความยั่งยืนอย่างไร

- ☛ ทรัพยากรน้ำ
- ☛ ป่าไม้และความหลากหลายชีวภาพ
- ☛ ทรัพยากรดิน
- ☛ มลพิษทางอากาศ

ข้อเสนอประเด็นเพื่อระดมความคิดเห็น

๘ ควรเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกระแสโลกาภิวัตน์ และอภีวัตน์ท้องถิ่นอย่างไร

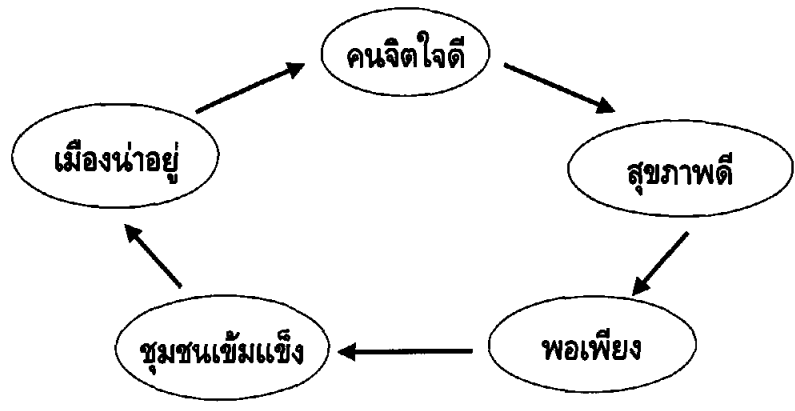
- ☛ คุณภาพคน : การศึกษา สุขภาพ พื้นฐานจิตใจ
- ☛ คุณภาพชีวิต : ระบบสวัสดิการสังคม ความปลอดภัยในสังคม
- ☛ ระบบกฎหมาย กติกาของสังคม : มีประสิทธิภาพ&เป็นธรรม
- ☛ กลไกการบริหารจัดการที่ดีในระดับต่างๆ
- ☛ การเตรียมความพร้อมในประเทศเพื่อรองรับการเปิดตลาดเสรี

ข้อเสนอประเด็นเพื่อระดมความคิดเห็น

๙ การเตรียมความพร้อมของชุมชน เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลง ทั้งภายนอกและภายใน

- ☛ เข้มแข็ง
- ☛ น่ายุ่
- ☛ ยั่งยืน

การพัฒนาที่ยั่งยืน

ผู้ร่วมอภิปราย:

ดร. วิชาล บุปผเวส

คณบดีคณะพัฒนาการเศรษฐกิจ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

1.

**ความรู้เข้าใจในเศรษฐกิจ
พอเพียง**

1.1 เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนะ

- การกำหนดวัตถุประสงค์ของ
 - ผู้บริโภค
 - ผู้ผลิต
 - ผู้คุมกฎ

- การตัดสินใจว่าด้วย
 - อะไร
 - อย่างไร
 - เพื่อใคร (รวมทั้งคนที่อยู่ต่างเวลากัน)
- ด้วยเหตุผล
- บนพื้นฐานของข้อมูล ความรู้
ความรอบคอบ ความซื่อสัตย์

1.2 วัตถุประสงค์ที่เป็นเศรษฐกิจพอเพียง

- ผู้บริโภค
 - พอประมาณ อยู่ในขีดจำกัดของรายได้
 - รู้คุณค่า
 - มีการออมไว้เป็นภูมิคุ้มกัน

- ผู้ผลิต
 - พอประมาณกับความต้องการบริโภคของตนเอง/ครอบครัว
 - ตลาด
 - พอประมาณกับขีดความสามารถในการบริหารจัดการ
 - ผลตอบแทนปกติ ความเสี่ยงต่ำ มีภูมิคุ้มกันเพียงพอ

- สมดุลกับความต้องการด้านอื่น ๆ
 - การพักผ่อน สุขภาพ
 - ความอบอุ่นในครอบครัว
 - ความอบอุ่นในสังคม
 - ความซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรม

- **ผู้คุมกฎ**
 - เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

- **มีความเท่าเทียมและเป็นธรรม**
 - ระหว่างผู้ผลิต
 - ระหว่างผู้บริโภค
 - ระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค
 - แกรับภาระเท่าเทียมกับประโยชน์ที่ได้รับ/โทษที่ก่อ
 - แกรับภาระเท่าเทียมกับความสามารถที่จะแบกรับได้

1.3 การตัดสินใจที่เป็นเศรษฐกิจพอเพียง

- อะไร
 - สอดคล้องกับทรัพยากร (ความได้เปรียบสัมพัทธ์)
 - สอดคล้องกับความต้องการของสังคม
 - สอดคล้องกับศีลธรรม

- อย่างไร
 - เทคนิคเหมาะสมกับทรัพยากร
 - ประหยัดทรัพยากร
 - นำกลับมาใช้ใหม่
 - ทดแทนปัจจัยที่ใช้แล้วหมดไปด้วยปัจจัยที่สร้างขึ้นใหม่ได้
 - รักษาสภาพแวดล้อม

- เพื่อใคร
 - คิดถึงผู้ด้อยโอกาส
 - คิดถึงผู้อยู่ในอนาคต

2.

**แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
ในการพัฒนาการเกษตร
และชุมชนชนบท**

2.1 การเกษตรเชิงพาณิชย์เป็นเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ ?

- เป็นได้ภายใต้เกณฑ์พิจารณาข้างต้น
 - สมดุลกับความต้องการในตลาด
 - สอดคล้องกับทรัพยากร (ดิน น้ำ แรงงาน ทุน)
 - ใช้วิธีการเกษตรที่เหมาะสม
 - รักษาสภาพแวดล้อม
 - ฯลฯ

2.2 การเกษตรเชิงพาณิชย์ผิดตรงไหน ?

- ผลตอบแทนต่ำ ความเสี่ยงสูง
 - แนวโน้มราคาเปรียบเทียบตกต่ำ
 - ผลผลิตแปรปรวน
 - ราคาแปรปรวน

- ไม่สอดคล้องกับทรัพยากร
 - บุกรุกทำลายป่า
 - ขาดแคลนน้ำ
 - คุณภาพดินเสื่อมโทรม
- ใช้สารเคมีไม่ถูกต้อง
 - สิ้นเปลืองเงินตราต่างประเทศ
 - สร้างมลพิษ

- ความผิดพลาดหนึ่งมาจากผู้คุมกฎ
ไม่ประพฤติเศรษฐกิจพอเพียง
 - มาตรการแทรกแซงราคาไม่ถูกต้อง
 - มาตรการส่งเสริมไม่ถูกต้อง ทิศทาง
ผิด เครื่องมือผิด
 - ขาดการจัดการน้ำที่ถูกต้อง

2.3 เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นเศรษฐกิจ

พอเพียงหรือไม่ ?

- เป็น
 - ลดความเสี่ยงบางส่วน สร้างภูมิคุ้มกัน ความเสี่ยง
 - ปรับเปลี่ยนทรัพยากรให้สอดคล้อง จากดินเป็นน้ำ
 - สร้างความเท่าเทียมแก่ผู้ด้อยโอกาส
 - ประหยัดเงินตราต่างประเทศ
 - รักษาสภาพแวดล้อม

- ไม่เป็น ถ้า
 - ประยุกต์ไม่ถูกที่ ไม่ถูกคน
 - ไม่คุ้มทุน

2.4 หนีเมืองกลับมาเป็นเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ ?

- ไม่ใช่
 - ทรัพยากรไม่พอรองรับน้ำ ดิน
 - กัดต้นราคาให้ตกต่ำยิ่งขึ้น

2.5 เกษตรส่งออกเป็นเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ ?

- เป็นได้
 - รักษาสมดุลของผลผลิตกับความ ต้องการบริโภค
 - เพิ่มผลตอบแทนต่อเกษตรกร
 - กระจายความเสี่ยงในภาพรวมของประเทศ

สรุปผลการประชุมกลุ่ม 7

**“แนวทางปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางด้านตลาดเงินและตลาดทุน
ระหว่างประเทศ”**

**ตลาดเงินและตลาดทุนระหว่างประเทศ
ขยายตัวอย่างรวดเร็วและผันผวนมาก
ทำให้เกิดความเสี่ยง
จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีภูมิคุ้มกัน
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**

**ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
จะต้องมองดูตัวเอง
เพื่อสร้างความแข็งแกร่งเป็นภูมิคุ้มกัน**

- การระดมเงินออมในประเทศในทุกระดับ
- การพัฒนาตลาดทุนให้มีประสิทธิภาพและความหลากหลาย
- ความแข็งแกร่งของระบบสถาบันการเงิน (good governance, จริยธรรมของนักบริหารการเงิน, แต่ต้องสามารถดูแลชุมชนได้ด้วย)

**นโยบายการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน
ที่เหมาะสมเป็นองค์ประกอบสำคัญของ
การสร้างภูมิคุ้มกัน**

- นโยบายในอดีตมีส่วนเพิ่มความเสี่ยงและเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่วิกฤติ
- นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนที่มีความยืดหยุ่นภายใต้กรอบนโยบายการเงินที่ดูแลเสถียรภาพด้านราคา (inflation targeting) เป็นทางเลือกที่อาจจะเหมาะสมภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการสำคัญของ Inflation Targeting

- **เน้นความโปร่งใสในการตัดสินใจนโยบายการเงิน**
- **เน้นให้มีความรับผิดชอบที่ชัดเจน**
- **เน้นการสร้างที่น่าเชื่อถือต่อนโยบายการเงิน**

Inflation Targeting

สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ

- **เหมาะสำหรับความพอประมาณกับทรัพยากรที่มี**
- **ภาคธุรกิจต้องปรับตัวให้มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริหาร นำมาซึ่งการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ**